

Divadelní projekt: Nico – Sfinga z ledu

V rámci projektu 68/89 Umění.Čas. Dějiny. uvede režisér Oliver Sturm v divadle Sophiensaele v Berlíně projekt s názvem »Nico – Sfinga z ledu«. Inscenace vychází ze stejnojmenné divadelní hry (Suhrkamp) Wenera Fritsche. Jedná se o monolog Nico, legendární zpěvačky skupiny Velvet Underground, ve chvílích jejího umírání.

Pro pražská představení bude nastudována zvláštní verze představení, v níž bude v roli Nico vystupovat pražská herečka hovořící česky. Také role Alegorie německé matky bude obsazena českou herečkou. Tímto způsobem vznikne na základě původní německé inscenace nové, původní české zpracování.

Dále k finančním prostředkům od ZIPP – česko-německé kulturní projekty, Iniciativa německé Spolkové kulturní nadace, byly zažádány další granty.

Christa Päffgen, narozená v roce 1938 v Kolíně nad Rýnem, která se proslavila po celém světě pod jménem Nico a zemřela přesně před dvaceti lety, má jeden z nejneobyčejnějších a nejrozporuplnějších uměleckých životopisů posledních třiceti let. Jako jedna z mála skutečně samostatných pěveckých a skladatelských osobností šedesátých let vedla život mezi touhou po smrti, užíváním drog a vyloučením. Nico jako umělecká postava se vždy znovu stvořila a za žádnou svou reinkarnaci nechtěla nést odpovědnost.

Nerozlišovala mezi lží a pravdou, a díky tomu dokázala, narozdíl od většiny svých uměleckých přátel a idolů, přestat existenciální vír šedesátých let žít. Nico – německý poválečný typ, Nico – Super-Groupie, Nico – Warhola můza, Nico – tvář Velvet Underground, Nico – zpěvačka, Nico – gotická královna, Nico – heroinová troska... Americký sen ze syntetického ducha Warholovy Factory je ztělesněn v této stejně tak tajemné, jako imponantní arijsky blondaté nadženi.

Inscenace Olivera Sturma vychází ze stejnojmenné divadelní hry (Suhrkamp) Wenera Fritsche Nico – Sfinga z ledu. Fritschův text je více než jen rekonstrukcí popové ikony. Pátrá po jádru osobnosti ženy, která používala svůj německý původ jako sklad náhradních dílů ke konstrukci života ve světě popu, ale i ve všech svých identitách nakonec zůstala bez domova a vykořeněná. Fritschův monolog ukazuje chaotickou osobnost, která se potácí mezi kouzlem a smrtelným rozkladem, mezi sebemytem a sebeztrátou. Nico je pro Fritsche modelem zničení osobnosti a modelem pro specifickou formu nestálé subjektivity na divadle: divadelní prapostava v duchu Samuela Becketta.

Večer je pojatý jako umělecká směsice divadla, koncertu a výstavy. Scéna se opírá o estetiku hyperrealismu s jeho lesklými povrchy, kterou razila »Factory« Andy Warhola. Tak jako na tomto legendárním místě Newyorské umělecké scény šedesátých let, spojuje se i zde slovo, hudba, móda, umění a ne-umění do simulace života jako popu. Monolog Wenera Fritsche má ve svém halucinačním toku obrazů kvalitu LSD tripu a inscenace ho následuje svojí přísně asociativní kompozicí. Získává tím napětí pramenící ze souhry ikonografických momentů a obrazů, melodií od Nico a proudu Fritschova textu.

Naše kolektivní vzpomínka na šedesátá léta je nasyčena fotografiemi, útržky z filmů, melodiemi a ikonografickými zobrazeními. Naše vnímání historie vzniká vždy v napětí mezi izolovanými událostmi a jejich ikonografickým zvěčněním a ideou historické konti-

nuty, pokroku a neustálé proměny struktur. Tím spíš v případě roku 1968 – historického momentu, který je už tak bohatý na inscenování, hry s historickými referencemi a na radost z lesklého povrchu. Inscenací Nico – Sfinga z ledu se jako červená nit táhne rozporuplnost a napětí historického výkladu: interferující dějepisectví se pohybuje mezi pevným a tekutým, výmyslem a faktem, zachycením a puštěním, ševelením a obrazem, přičemž z této fluktulace destiluje svůj předmět.

Hudba: Gerd Bessler, **Scéna:** Till Exit,
Dramaturgie: Jan-Philipp Possmann
Režie: Oliver Sturm
Premiéra: listopad 2008

